

РАЗДЕЛ 3

Част VII. Институционални взаимодействия

Реализирането на ефективно взаимодействие между институциите в процеса на формиране на образователни политики, в пряката работа за подкрепа на личностното развитие на учениците, за вземане на решения и за изграждане на среда за пълноценно реализиране на младите хора е важен елемент от дейността на Професионална гимназия по текстил и моден дизайн, град София. Динамичните промени на ситуацията в училище, нормативната рамка на Закона за предучилищното и училищното образование и съпътстващите го документи, както и Закона за професионалното образование и обучение и поставят на дневен ред пред гимназията сериозни въпроси, решаването на които изисква усилията на разширен екип от специалисти.

Основополагащите принципи на взаимодействието между гимназията и административните органи, институции и организации са базирани върху:

- *гарантиране на „най-добрия интерес” на всяко дете;
- *превенция на трудностите;
- *сътрудничество, ефективна комуникация;
- *позитивно и конструктивно отношение;
- *системност и последователност на въздействията;
- *отношения на загриженост;
- *повишаване на капацитет;
- *обединяване компетентността на широк кръг специалисти.

Динамично развиващата се среда в училищната общност, извършващите се промени в нормативната база и повишените обществени очаквания към образованието, налагат гъвкава политика по отношение на партньорствата. Взаимодействието между гимназията и различните институции и организации се осъществява под различни форми – информационна, изпълнителска, екипна, експертна, съгласуваща, образователна и други и е насочено към засилване участието и отговорността на всички заинтересовани страни за осигуряване на качествено образование и създаване на подкрепяща среда за развитие на всеки ученик.

Съгласно Закона за предучилищното и училищното образование, училищата „основават дейността си на принципа на превенция на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях“ (чл.174 ал.5) и при „необходимост работят съвместно с регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование или с центровете за подкрепа за личностно развитие“ (чл.188 ал.5). Това налага своевременно актуализиране на информацията за посочените организации и установяване на контакт с ръководството им за планиране и осъществяване на сътрудничество при необходимост за работа с конкретни деца за по-кратък или по-продължителен период от време.

За гарантиране на равни възможности за всички деца за достъп до образование и подкрепа за личностно развитие, съобразно изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование и Наредба №1 за обучение на деца и ученици със специални образователни потребности или с хронични заболявания, екипът на гимназията осъществява сътрудничество с екипите на регионалните центрове за подкрепа на личностното развитие за работа по случай. Взаимодействието се реализира със съвместните усилия на вътрешно училищния екип за подкрепа за личностно развитие и регионалния екип за подкрепа за личностното развитие на децата със специални

образователни потребности, като планираната дейност продължава през цялата учебна година. Фокусът е върху превенция на обучителни трудности, ранно откриване на рискови и протективни фактори и планиране на адекватни действия за подкрепа. За подобряване на възможностите за справяне на ученика и прецизиране на съвместната работа на екипа, ежемесечно се отчитат промените във функционирането на всяко конкретно дете, предлагат се възможни решения и се осъществяват конкретни дейности. За повишаване ефективността на взаимодействието се информират и родителите, които могат да коментират мерките, да се съгласят или да ги отхвърлят и да отправят предложения към екипа за разширяването им

За гарантиране на гражданското участие в политиката на училището и за обединяване на усилията на заинтересованите страни за осигуряване на кадри с необходимата за икономиката квалификация, екипът на гимназията взаимодейства с представители на организации на работодателите в по-тесни и в по-широки граници в зависимост от конкретната обща цел. Съгласно изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование, за създаване на обществен съвет чл. 266 (3), „представителите на работодателите се определят от областния управител по предложение на представителните организации на работодателите“. В контекста на същия Закон, гимназията трябва да осигури и осъществи регламентирани форми за взаимодействие и с „представител на финансиращия орган“. За обезпечаване на ефективното функциониране на обществения съвет, гимназията създава механизъм за делова комуникация с ясно разписани правомощия и лица за контакт.

Съгласно Закона за закрила на детето, чл. 7 (1) „Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане“, Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи. (2) Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна“. В контекста на този Закон и съобразно изискванията на Механизма за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училището /МОН/, от страна на гимназията при наличие на рискова ситуация, се подава сигнал към отдел „Закрила на детето“ по местоживеене на детето. Работата с детето започва веднага и в зависимост от случая може да включи съвместни дейности на училищния екип и на екипа на отдела за закрила на детето. За да бъде ползотворно сътрудничеството е важно планиране и синхронизиране на дейностите и работа в мултидисциплинарен екип с периодичен обмен на информация.

При констатирани системни нарушения на отделни ученици и наличие на противообществени прояви, училищната комисия за борба с противообществените прояви на непълнолетните, търси подкрепа от инспектори в Детска педагогическа стая към 4 РПУ и/или от Местната комисия за борба с противообществените прояви. Съвместната дейност се осъществява в две насоки - превенция и интервенция. При наличие на случаи, които изискват по-продължително взаимодействие, планиране на мерки и конкретна грижа на повече нива - ученици, родители, разширено семейство, екипът на гимназията може да се възползва от т.нар. услуги в общността и да насочи нуждаещите се към центрове за превенция и/или консултативни кабинети на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните,

към центрове за обществена подкрепа, комплекси за социални услуги и други. Ефективното взаимодействие и обратната връзка с екипите на съответните организации се осъществява под формата на уточнени съвместни действия, разпределени отговорности, препоръки, пренасочване при необходимост и други конкретни дейности, съобразно потребностите на детето и спецификата на случая.

В работата с деца в конфликт със закона, на които е наложена възпитателна мярка, по Закона за борбата срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, представители на училището, осъществяват срещи с обществен възпитател и планират съвместни дейности за подкрепа в справянето на съответния ученик при запазена конфиденциалност.

За оказване на допълнителна подкрепа на деца в риск и при наличие на подходящи програми, екипът на гимназията може да реализира взаимодействие с неправителствени организации, които осъществяват дейност в обществена полза в областта на приобщаващото образование, легализирани са, имат капацитет, работят в прозрачност и ясни правила и да насочи родителите на конкретен ученик към предлагани от организациите програми и услуги.

За превенция на риска от отпадане от образователната система, съгласно Правилник за прилагане на закона за семейни помощи за деца, директорът на гимназията ежесечно изпраща в Регионалната дирекция за социално подпомагане, по постоянен адрес на родителите, справка за всеки ученик отсъствал през съответния месец пет учебни часа. Това взаимодействие създава възможност за ефективен контрол, бърза реакция на рискова ситуация и предприемане на мерки за превенция на отпадането, едновременно в двете институции, в зависимост от правомощията им.

Екипът на гимназията взаимодейства многопосочно и с регионалното управление на образованието в София, като го информира за реализацията на планираните задачи, предава за одобрение рамките на заетостта, съгласува планове, програми и разпределения, реагира своевременно и коректно на поставени изисквания и получава експертна помощ при възникнали трудности.

За повишаване квалификацията на специалистите, прилагане на иновации в обучението и внедряване на нови програми, ръководството на гимназията и учителите, поддържат делови взаимоотношения с няколко висши учебни заведения /Технически университет- София, Нов български университет, Департамент за информация и усъвършенстване на учители към Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Лесотехнически университет/. Сътрудничеството с горепосочените образователни институции има и друго измерение, насочено към кариерно ориентиране и продължаващо образование на учениците от завършващия випуск, както и с обмяна на опит и организиране на съвместни „гостуващи“ изложби на ученици и студенти. Работата по кариерно ориентиране на учениците се осъществява и посредством поредица от съвместни дейности на гимназията и действащия на територията на гр. София Център за кариерно ориентиране към МОН.

Екипът на гимназията осъществява съвместни дейности по професионално информиране и ориентиране с училища на територията на гр. София. Формите на взаимодействие са различни – срещи с ученици и класни ръководители от други училища за представяне на специалностите в гимназията, разпространяване на

рекламни материали, присъствие на родителски срещи в основни училища, организиране на отворени часове, консултативни срещи с отделни ученици и други. Тези дейности подпомагат избора на образование за усвояване на професия и са предпоставка за практическа реализация на идеята за продължаващо образование и кариерно ориентиране.

За осигуряване на по - широки възможности за изява, развитие на капацитет и социално включване на учениците, гимназията поддържа контакти с Център за работа с деца към Столична община и насочва ученици към предлаганите школи и обучения.

Взаимодействието на гимназията със Столичната регионална здравна инспекция се реализира в няколко направления. За осъществяване на превантивна работа по програми, насочени към опазване на здравето на учениците и подкрепа на идеята за здравословни избори съвместната дейност е многопосочна и варира от тематични срещи с учениците до реализиране на общи инициативи за проучване на мнението им по актуални въпроси или за изява на способностите им. Друго важно направление на взаимодействие между двете институции се реализира в две форми, от една страна контрол върху спазване на хигиенните норми и препоръки за гарантиране на здравословна среда, а от друга - търсене на подкрепа и експертна оценка от страна на училището при възникнали необичайни обстоятелства.

За гарантиране на безопасни условия на обучение и труд, ръководството на Професионална гимназия по текстил и моден дизайн има договорни отношения със Служба по трудова медицина и получава препоръки, съвети и оценка относно предоставените условия и реализираните мерки. Работните контакти с Инспекция по труда са възможност за поддържане на защитена работна среда и гаранция за спазване на изискванията на нормативната база. Обезпечаването на прецизен контрол и гарантирането на безопасност на работната среда намира израз в договорните отношения на гимназията с лицензирани фирми, извършващи измервания на показателите на работната среда, състоянието на пожарогасителната техника и други. Измеренията на сътрудничеството със съответните фирми са в няколко посоки - измерване на актуалните показатели, изготвяне на препоръки и предписания и изпълнение на препоръките.

Гарантирането на сигурна и безопасна среда налага взаимодействие с различни институции и на различни нива. Установяването на работни отношения между гимназията и районната администрация, и планираните дейности за защита от бедствия и аварии се предоставят за одобрение и подпис на кмета на район „Триадица“. В изпълнение на изискванията на Наредбата на МВР за осъществяване на превантивна дейност за осигуряване на пожарна и аварийна безопасност, ръководството на гимназията и службата за Пожарна безопасност и защита на населението, поддържат работни взаимодействия осъществявани под формата на проверка, предписания и контрол от една страна, а от друга разработване и съгласуване на процедура за действие и провеждане на симулация за упражняване на умения за справяне с екстремни ситуации. Осъществените превантивни действия подлежат на анализ и мерките могат да бъдат развивани и подобрявани.

Новите реалности и заплахи за сигурността изискват гъвкава политика от страна на гимназията за създаване на „достъпно и сигурно училище“ и друг тип

взаимодействие с органите на IV РПУ, което осигурява периодичен мониторинг на сградата, двора и прилежащите на територията на училището площи и препоръчва обезопасяване, ако това се налага. Договорните отношения между гимназията и фирми /СОТ/ за охранителна дейност, чрез видеонаблюдение на сградата и двора, повишават гаранцията за безопасност и имат превантивни функции срещу опасни действия от различен тип. Ръководството на гимназията проучва възможности за създаване на система за контрол на достъпа, изграждането на която ще наложи установяването на делови отношения с други институции, фирми или организации.

Заплахата от евентуални терористични актове и създаването на система за гарантирана сигурност, поставя ръководството и екипа на гимназията пред ситуация, която ще наложи нови взаимодействия. Една от първите стъпки в тази насока е представеното пред колегията „Ръководство за разпознаване, идентифициране и корекционно-възпитателна работа с ненавършили пълнолетие лица, споделящи идеи или принадлежащи към организации с екстремистки или радикален характер“, изготвено от Централна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните към Министерски съвет, съвместно със сектор „Детска престъпност“ към Главна дирекция „Криминална полиция“ в МВР и ДАНС. При необходимост гимназията ще установява сътрудничество с идентифицираните в горепосочения документ органи, имащи капацитет за справяне с рискови ситуации.

Гореописаните междуинституционални взаимодействия ще бъдат поддържани, развивани и разширявани за подобряване на дейността на гимназията и осигуряване на възможности за развитие на училището.

Част VIII. Инструменти за постигане на стратегическите цели

1. Развитие на управлението и на капацитета на екипа на гимназията

*Развитие на капацитета на човешките ресурси, повишаване на квалификацията и кариерното израстване

*Развитие на практика за внедряване на нови методи и подходи в обучението

*Развитие на мениджърски умения за оптимално управление на ресурсите

*Развитие на практика за прозрачност, широко участие в управлението и отчетност

*Развитие и пълноценно прилагане на умения за работа в екип

*Осигурен достъп до информация

*Повишаване видимостта на постиженията на екипа, включително и чрез информационните технологии

*Разработени и оповестени вътрешни правила за работна заплата

2. Аналитично и ресурсно осигуряване на училищната политика за качествено обучение и образование

*Развитие на аналитични изследвания и поддържане на база данни за успеха на учениците

*Синхронизация на училищната политика за критериите за проверка и оценка на знанията

*Развитие на практики за повишаване активността на учениците

*Развитие на политика за анализ на рисково поведение и преодоляването му

*Пълноценно използване на възможностите за осигуряване на високо качество на обучението и образованието

*Изготвени и приложени критерии за оценка на качеството на образованието

*Създадена и реализирана програма за повишаване качеството на образованието

*Мониторинг на качеството

*Ежегодно провеждане на оценка и самооценка

3.Поддържане на развиваща и защитена среда

*Развитие на политика за откриване и разгръщане на силните страни на всички участници в училищната общност

*Създадена система за мотивиране на учениците за усвояване на допълнителни знания и умения и за участие в национални изяви

*Развитие на аналитични изследвания за обединяване на училищната общност срещу прояви на агресия, насилие и тормоз и поддържане на база данни

*Създаден механизъм за прогнозиране на евентуален риск, за идентифициране на рискове и за ранно предупреждение

*Създаване и прилагане на методология за недискриминация, толерантност и приемане на различията

*Осигуряване на постоянно видеонаблюдение на територията на гимназията

*Развитие на практика за осигуряване на здравословни и безопасни условия на учене и труд за цялата училищна общност

4.Партньорства и взаимодействия

*Изграждане и поддържане на ефективни партньорства с организации и институции, които имат отношение към образованието, към защита правата на детето и овладяване на риска

*Пълноценно използване на възможностите за партньорство за оказване на подкрепа за личностно развитие

*Активизиране на партньорствата с неправителствени организации и с организации, доставчици на услуги

*Поддържане на ефективни партньорства с родителите

*Установяване на конструктивни взаимоотношения с учениците в урочната и в извънкласните дейности за развитие на капацитета им и в подкрепа на успешното социално включване

5.Нормативни инструменти

*Създаване и прилагане на методология за информиране, спазване и достигане на нормативните изисквания

*Съгласуване на документацията на гимназията с нормативните документи на национално равнище

*Прилагане на стандартите и оценка на ефектите от приложението им

*Синхронизация на документите на гимназията

*Използване на национална електронна система за бърз достъп до обмен на информация

6.Финансови инструменти

*Анализ на възможностите за допълнително финансиране

*Включване в проекти и разширяване на възможностите за финансиране на дейности с учениците

*Поддържане на ежегодна положителна динамика на средствата за постижения в дейността

*Създадени и приложени критерии за оценяване и диференциране на труда на учителя и на служителите

*Поддържане на механизми и стимули за повишаване на мотивацията за труд

IX.Приложения

1.Релевантни документи

*Закон за местните данъци и такси

*Закон за физическото възпитание и спорта

*Закон за защита от дискриминация

*Закон за семейни помощи за деца

*Закон за интеграция на хората с увреждания

*Закон за насърчаване на заетостта

*Закон за защита при бедствия

*Закон срещу домашното насилие

*Наредба за условията и реда за осъществяване на закрила за деца с изявени дарби

2. Използвани съкращения

*Български език и литература БЕЛ

*Висше учебно заведение ВУЗ

*Държавни зрелостни изпити ДЗИ

*Държавни квалификационни изпити ДКИ

*Държавни образователни стандарти ДОС

*Заместник-директор по учебната дейност ЗДУД

*Заместник-директор по производствената дейност ЗДПД

*Заместник-директор по административно-стопанската дейност ЗДАСД

*Координационен съвет за превенция на насилие и тормоз КСПНТ

*Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни МКБППМН

*Методическо обединение МО

*Правилник за условията и реда за създаването, устройството и дейността на обществения съвет ПУСУДОС

*Регионално управление на образованието РУО

*Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование РЦППО

*Система за финансово управление и контрол СФУК

*Столична регионална здравна инспекция СРЗИ

*Училищна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни УКБППМН

*Център за обществена подкрепа ЦОП